

[Herløv Larsen.]

man være klar over, at det faktisk bliver kommunalbestyrelserne, der presser folketinget til at lovgive på dette ømtålige område ved at undlade selv at handle.

Selve spørgsmålet om Marstalstatus indebærer efter lovforslaget og dets bemærkning, at hvor der oprettes kommuner efter disse retningslinjer, vil den nye storkommune — altså også købstaden — komme til at deltage på lige fod med sognekommunerne i økonomisk henseende over for amtet, medens kommunen styrelsmæssigt og i tilsynsmæssig henseende nærmest sidestilles med vore købstæder. Vi finder denne ordning rimelig, hvis amtet fortsat skal varetage de opgaver, der ikke vil kunne løses inden for den enkelte kommune.

Jeg finder det især påkrævet i denne tid, hvor behovet for syge- og plejehjem stiger fra dag til dag, og hvor snart sagt hver eneste kommune ønsker at opføre sådanne hjem. Når jeg drager dette ind i debatten, er det i direkte forbindelse med det foreliggende forslag, idet jeg ville ønske, at man i højere grad planlagde syge- og plejehjemsbyggeriet inden for større område end en kommune, f. eks. et amt. For at undgå de følger, vi i dag kan se af skolebyggeriet efter 1937-loven, hvor hver kommune opførte sit eget skolevæsen, uanset at det havde været bedre og økonomisk billigere, om der inden for dette område havde fundet en større centralisering sted, indrømmer jeg gerne, at den udvikling, vi ser i dag, var svær at forudse i 1937, men da vi nu har erfaringerne, bør vi drage lære heraf.

Jeg tror derfor, det vil være rigtigt at søge sammenlægningerne fremmet mest muligt, at man søger sammenlægningerne afsluttet alle de steder, det overhovedet er muligt, inden denne kommunale valgperiodes udløb.

Der er i lovforslagets bemærkninger taget hensyn til, at der kan være specielle forhold det ene eller andet sted, som berettiger til, at den nye status ikke direkte følger Marstalstatus. Jeg ser heri også en vilje til fra indenrigsministeriets side at søge alle forhandlingsmuligheder taget med i betragtning, således at der ikke fra lovgivningen eller centraladministrationen findes hindringer for at nå et resultat i de enkelte områder. Det må være afgørende, at de ændringer, der

gennemføres, ikke formindsker det kommunale selvstyre. Personlig er jeg af den opfattelse, at når vi — forhåbentlig inden længe — kan nå frem til den endelige kommunalreform, vil det kommunale selvstyre virkelig kunne styrkes, idet de større kommuners bedre økonomiske bæredygtighed vil kunne give vore kommuner et stærkere kommunalt selvstyre.

Jeg finder det væsentligt for lovforslagets gennemførelse, at samtlige ændringer har været genstand for en gennemgribende drøftelse med de kommunale organisationer. Jeg har den opfattelse, at den positive indstilling, der i dag er fra de kommunale organisationers side til hele spørgsmålet, og det store arbejde, disse organisationer har lagt for dagen, også vil fremme og styrke det praktiske arbejde, der forestår. Jeg finder anledning til at understrege, at de foreslåede ændringer alene skal ses som et bidrag til at fremme de frivillige sammenlægninger. Jeg vil gerne understrege, at ændringerne ikke ved deres vedtagelse må sinke eller foregribe en endelig kommunalreform, hvorfor disse forslag kun må betragtes som en løsning i overgangsperioden, til den endelige reform foreligger, og jeg tror, det haster.

Med disse bemærkninger skal jeg på mit partis vegne anbefale de foreliggende lovforslag om ændringer i henholdsvis købstadkommunalloven og landkommunalloven til en hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Jens Chr. Christensen: Jeg skal holde mig til de problemer, det foreliggende lovforslag drejer sig om; det er tilsammen 3 problemer, som folketinget skal tage stilling til.

Det er for det første oprettelsen af ligningskommissioner i landkommuner, for det andet løn til første viceborgmester i byråd og til næstformanden i sogneråd og for det tredje kommunesammenlægningsproblemet.

Adgangen til i sognekommuner at oprette ligningskommissioner kan vi fra venstres side tilslutte os. Vi erkender, at i mange af vore store bymæssigt bebyggede kommuner og måske også i enkelte af de store rene landkommuner er ligningsarbejdet efterhånden blevet så omfattende, at det tager rådsmedlemmernes arbejdskraft i de 2 må-